

La nació, doncs, és una realitat històrica, cultural, humana que sorgeix de la vida i les comunicacions... Una realitat que es va sedimentant materialment, però que el que li dona consistència i fermesa és la dimensió espiritual, la que no solament estructura la consciència de ser família, amb la voluntat de compartir tots aquests béns, ara i en el futur, sinó que determina uns valors espirituals que marquen l'enteniment i el cor. Tants segles d'humanitat compartida i de profunditat cultural fan pensar en un bagatge espiritual que a Déu no li pot passar desapercebut, com no li va passar desapercebuda a Jesús la seva condició de jueu.

L'Estat és sempre posterior a la nació, en l'antigor era fruit d'aliances matrimonials sovint teixides no per altre motiu que pels interessos de dominis i hegemonies, de cobejances i espolis materials; gairebé sempre amb unes fronteres fruit de gestes guerreres, de victòries o derrotes militars.

A l'Àfrica aquesta situació és tan evident que només cal comparar un mapa geogràfic amb un de polític per adonar-nos que mentre la geografia facilita els desplaçaments seguint els meridians (verticals sobre el mapa), l'entrada dels colonitzadors per l'oceà Atlàntic facilitava la invasió seguint els paral·lels (horitzontals sobre el mapa). Ara les comunitats naturals estan trinxades, tot són imposicions i desavinences atades pels interessos econòmics dels blancs. ¿Qui arreglarà la convivència de tribus i pobles...? Només la convicció profunda i eficaç que tots els pobles i llengües, cultures i persones tenen la mateixa dignitat i grandesa. Mentre a l'Àfrica o a Europa o al món sencer s'imposi la llei del més fort i del més cruel, mitjançant la violència dels uns sobre els altres, no hi haurà justícia ni autèntica pau ni progrés de la humanitat.

L'Estat és una estructura necessària d'organització de la societat, de serveis, d'oferiment de mitjans, de mediatra de justícia i previsor de futur... però no hauria d'usurpar mai les funcions de matriu i educadora que té una nació sobre els seus fills. És més, l'estat hauria de garantir el desplegament i la dignitat de totes les nacions que conviuen dins d'aquell mateixa realitat política.

A partir del que veiem al nostre món és fàcil concloure que això sovint no és possible i en la mesura que els fills d'una determinada nació s'adonen que ja no poden fer més per reclamar els seus drets, impulsar-los i reivindicar-los a l'estat que els els nega, aleshores no els queda més remei que intentar aconseguir tenir un estat propi i això és el procés de les nacions que on sigui que no són respectades, han de dir: "No em respecteu? doncs me'n vaig!" Ara, hem d'observar que les revolucions o els canvis sorgeixen quan la gana acompanya les raons i la injustícia és més flagrant.

Hi ha comunitats lingüístiques -minories nacionals o nacions senceres- que de grat o per força passen a formar part d'una altra comunitat nacional. Quan una generació deixa d'ensenyar la llengua dels seus pares als seus fills els sociolingüistes en diuen "suïcidi lingüístic", però ¿qui se suïcida? no-

més ho fan els malalts, desesperats, errats, frustrats... ja que sempre és un acte contra natura.

La nació francesa ha crescut imposant-se a les seves germanes Bretanya, Alsàcia, Occitània, Euskadi, Catalunya, Còrsega, negant-los la llengua, la cultura i la dignitat. A l'extrem que en una ocasió que vaig ser a la Universitat Catalana d'Estiu de Prada, a la tarda, quan no hi havia classes me n'anava a visitar els poblets de la rodalia. M'agradava entrar als cementiris resar pels meus germans catalans de tramuntana. Llegint i rellegint les llistes dels morts de la darrera guerra mundial em va semblar que, per la població que devia haver-hi aleshores, les llistes dels catalans morts eren molt llargues... fins que en una classe un historiador me'n va treure l'entrellat: "És que als francesos catalans, els quals no gaudien de la glòria de tenir el francès per llengua mare, els havien concedit la glòria d'anar al front i ser a la primera fila en la lluita contra els enemics de França, l'única mare pàtria". Espanya sempre ha pres exemple de França.

És un tema apassionant, deixem-ho aquí, amb la invitació d'obrir el cor als germans de tots els pobles i nacions de la terra i dur-los a la presència de Déu.

Clam per cada poble

Pare dels pobles! Pare dels pobres!

Pare dels pobles pobres!

Escolteu el nostre clam, Senyor!

Pel Poble Jueu, víctima de la persecució fins a l'Holocaust.

Pel Poble Kurd trossejat, i negat pels uns i ignorat pels altres.

Pel Poble Txetxè abocat a la desesperació i criminalitzat.

Pel Poble Tibetà, antic, religiós i pacífic, ara ocupat i perseguit.

Pel Poble Basc convençut i gelós de la seva identitat escarnida.

Pel Poble Amazic, nordafricà, tan antic i tan entossudit a sobreviure.

Pel Poble Bretó culturalment tan ric i d'una existència tan denigrada.

Pel Poble Araucà tan persistentment combatut pels fills dels conqueridors.

Per l'Àfrica, mare de tants pobles condemnats a l'espoli i la fam.

Pel Poble Català, on ens heu plantat. Que sigui, que arrelhi en la justícia i en la llibertat, que faci fruits de pau i de fraternitat.

Per tots els pobles perseguits, marginats o minoritzats, que arribin a la plenitud de l'ésser i a compartir en peu d'igualtat amb els altres pobles lliures de la terra.

Per cada Poble i per tots els pobles, pels vençuts i pels vencedors.

Pel Poble de les Promeses, pel qual heu mostrat tan singulars estima i predilecció; fent que, d'ell, en nasqués el vostre Fill Jesucrist, el Salvador, que ha fet de tots els pobles un sol Poble, i ens ha fet, a tots, germans i fills vostres.

Amén.

Pere Farriol i Vinyes